

## عنوان مقاله:

ساخت گشایی از قدرت، مقاومت و سوژکتیویته؛ تحلیلی تطبیقی از آراء هانا آرنت و میشل فوکو

## محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های فلسفی، دوره 17، شماره 44 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

## نویسنده:

بیان کریمی - استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه کردستان، ایران.

## خلاصه مقاله:

مقاله حاضر تلاش کرده است تا از طریق مواجهه اندیشه هانا آرنت و میشل فوکو به بازاندیشی و بازنگری رادیکال و ریشه ای از مفاهیم قدرت، مقاومت و سوژکتیویته بپردازد. در وهله نخست ممکن است تصور شود که اندیشه این دو متفکر بنا بر مبانی فلسفی و نظری متفاوتی که دارند، نه همسو با یکدیگر، بلکه در تقابل باشند و از همین منظر احتمال هرگونه گفتگو غیرممکن فرض شود؛ اما مدعای اصلی مقاله رهیافتی غیر از این است و بر همین اساس نه تنها زمینه ها و مبانی مشترکی در ساخت گشایی قدرت و به تبع آن بازاندیشی مفاهیم سوژکتیویته و عاملیت انسانی در اندیشه این دو متفکر وجود دارد، بلکه باید برخی از نتایج مهم آرای سیاسی آن ها را همسو و مکمل هم دانست که نه تنها به تعمیق و توسعه اندیشه یکدیگر، بلکه به خلق رویکردهای جدیدی در عرصه سیاست یاری می رسانند. بدین ترتیب، پرسش های راهبر نوشتار حاضر عبارتند از: ساخت گشایی از قدرت در اندیشه آرنت و فوکو چه عاملیت و کارگزاری به سوژه معاصر خواهد بخشید؟ چگونه قدرت به جولانگاه مقاومت بدل و هم زمان امکان های نوینی به سوی سوژه گشوده می شود؟ یافته اصلی نوشتار حاضر این است که قدرت در اندیشه متفکران مذکور برخلاف خوانش های سنتی و مدرن، مفهومی مثبت، خلاق و مولد است و بر پایه همین مفروضات در بطن خود مقاومت و شیوه های جدیدی از مبارزه و ایستادگی را برای سوژه به همراه دارد. اگرچه باید انتظار داشت که به دلیل تفوق امر سیاسی یا امر اجتماعی در اندیشه این دو، تفسیرشان از مقاومت، عاملیت و حتی قدرت متفاوت از یکدیگر باشد.

## کلمات کلیدی:

آرنت، فوکو، قدرت، سوژکتیویته، عاملیت انسانی، مقاومت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1929222>

